

EAÜ REVISJONIKOMISJONI AKT

Käesolev akt on koostatud 15. märtsil, 2024.a. Eesti Autorite Ühingus läbiviidud revisjoni kohta. Kontrolli viis läbi EAÜ revisjonikomisjon koosseisus: Imre Sooäär, Tajo Kadajas ja Margo Kõlar. Revisjonikomisjon kontrollis pisteliselt EAÜ bilanssi ja tulude-kulude õigsust perioodil 01. jaanuar – 31. detsember 2023. a. Lisaks kontrolliti autoritasude arvestamise ja väljamaksmise õigsust.

Komisjoni tähelepanekud:

1. Põhi- ja käibevarade arvestus.

Põhivarasid oli seisuga 31.12.2023. a. arvel summas **566 932 eurot** (sh. hooned koos maaga summas **506 372 eurot**, inventar ja seadmed summas **60 560 eurot**. Möödunud aruandeaastaga võrreldes on EAÜ põhivarade maksumus suurenenud **3 097 eurot** ehk **0,5 %**.

Käibevarasid kokku oli 31.12.2023. a. seisuga summas **13 853 219 eurot** sh. raha- ja pangakontod summas **12 733 140 eurot**, mitmesugused nõuded ja ettemaksud summas **1 120 078 eurot**. Möödunud aruandeaastaga võrreldes on EAÜ käibevarad suurenenud **2 083 676 eurot** ehk **17,7 %**.

EAÜ **varade kogumaksumus** (põhi- ja käibevara kokku) oli seisuga 31.12.2023. a. **14 420 150 eurot**. EAÜ **varad suurenesid võrreldes** möödunud aruandeaastaga **2 086 773 eurot** ehk **16,9 %**.

EAÜ **lühiajalised kohustused** 31.12.2023. a. seisuga olid **12 693 300 eurot**. Jaotamata ja välja maksmata honorar moodustas sellest **11 307 211 eurot**, muud lühiajalised kohustused kokku **1 386 088 eurot**.

EAÜ **reservid** seisuga 31.12.2023. a. on **1 726 851 eurot**, suurenemine **28 004 eurot** ehk **1,6 %**.

2. Tulud ja kulud.

2023. aastal **laekus** EAÜ-le **litsentsitasusid** brutosummas **11 000 436 eurot**, netosummas ilma käibemaksuta **10 679 045 eurot**, millest arvestati vahendustasu **1 710 917 eurot**, mis teeb keskmiseks vahendustasu protsendiks 18,8 (vahendustasu summa jagatud KM-ta kogu laekumine miinus laekumine erakopeerimisest, millistel arvetel vahendustasu puudub). Mullune vahendustasu moodustas laekumistest 19,2%. Möödunud aruandeaastaga võrreldes suurenesid 2023. aastal EAÜ litsentsitasude laekumised **749 284 euro** võrra ehk **7,5 %**.

Suurenesid kõik tululiigid, välja arvatud tulud televisioonist ja tulu välismaalt.

Lisaks litsentsitasudele moodustasid EAÜ muud tulud 2023.a. kokku **152 280 eurot**, suurim neist finantstulu hoiustelt **91 011 eurot**.

Kõik EAÜ **laekumised kokku** moodustasid 2023.a. **11 152 717 eurot**, suurenemine mullusega võrreldes **837 274 eurot** ehk **8,1 %**.

EAÜ **kulud** kokku moodustasid 2023. aastal **1 322 694 eurot**, suurenemine mullusega võrreldes **245 999 eurot** ehk **22,8%**.

Mullusega võrreldes kasvasid peaosas palgakulud, CISACi jm liikmemaksud, kohtukulud ning majandus- ja muud kulud. Tänu inflatsioonile ja sisendhindade kasvule on ka EAÜ kulud kasvanud kiiremini, kui tulud.

Mullusega võrreldes vähenesid kulu tarkvara arendusele ja hooldusele, elektrikulu ja transpordikulu.

3. Autoritasude arvestus ja väljamaksmine.

Komisjon kontrollis pisteliselt autoritasude jaotust (arvestust) ja väljamaksmist.

2023. aastal **jaotati autoritasu Eesti muusikaautoritele kokku 4019 autorile** summas **2 250 519 eurot** (aasta varem 3842 autorile summas 2 062 494 eurot).

Autoritasu väljamakseid tehti Eesti muusikaautoritele 2023. aastal kokku **2097 autorile** summas **2 324 018 eurot** (aasta varem 2032 autorile summas 2 282 842 eurot).

Jaotatud (arvestatud) ja väljamakstud tasud erinevad seetõttu, et igakuuliselt makstakse autoritele välja summad 50 eurot ja rohkem, kvartalis korra 30 eurot ja rohkem. See võimaldab meil säästa pangaülekande kulusid ja vähendada tööajakulu.

Revisjonikomisjon tutvus pisteliselt aruandlusega. Kõik autorid saavad jälgida autoritasude arvestust ja laekumisi oma kasutajaliidese kaudu, samuti sealsamas ka oma uusi teoseid registreerida. Kasutajaliides on oluliselt paranenud ja saab tegevjuhi sõnul lähiajal veel paremaks ja kasutaja sõbralikumaks.

Revisjonikomisjoni kontrolli tulemusel autoritasude arvestuspõhimõtetes vigu ei avastatud. Tänu uuele kasutajaliidesele on andmestik muutunud läbipaistvamaks.

EAÜ tegevjuht andis revisjonikomisjonile põhjaliku ülevaate tulude laekumisest, edust ja kitsaskohtadest. Raadiotege on EAÜ-l olnud põhjalikud läbirääkimised. Raadiote tulud on seotud otseselt reklaamituluga. Eesti suur majanduslangus kajastub otseselt reklaamituludes ja sealt lähtuvalt ka EAÜ tuludes. Televisiooni ja Kaabli partneritega on olnud samuti pikaajalised vaidlused. Tänu sellele laekus 2022 erakorraliselt EAÜ jaoks edukalt lõppenud kohtuvaidluste tõttu rohkem tulu. 2023 oli selle võrra väiksem, kuna polnud olulisi erakorralisi tulusid, nagu 2022.

Digi ja online tulud on küll tõusnud, aga kahjuks läheb palju sellest välisorganisatsioonidele, kuna eesti inimene tarbib järjest rohkem välisteenuseid (näiteks Netflix ja teised online teenuste pakkujad).

4. EAÜ juhatuse töö.

Tulenevalt EAÜ põhikirjast (punktid 4.19 ja 4.21) on revisjonikomisjonil kohustus kontrollida juhatuse töö vastavust kehtivatele seadustele ja EAÜ põhikirjast kinni pidamist. Revisjonikomisjon tutvus 2023.a. juhatuse protokollidega ja on pisteliselt osalenud juhatuse koosolekutel ilma hääleõiguseta. Tutvudes juhatuse protokollidega ei tuvastanud revisjoni komisjon juhatuse poolt EAÜ põhikirja ega kehtivate seaduste rikkumist.

5. Pärnu puhkemaja tegevus ja kulud.

Autorite ühingu liikmetel oli mullu jätkuvalt võimalik kasutada Pärnu puhkemaja (Karusselli 47), EAÜ liikmed on maja broneerimisel ja kasutamisel eeliseisundis. Ühe toa kasutushind ööpäevas madalhooajal on 30 eurot olenemata EAÜ liikmelisusest, kolmel suvekuul (juuni, juuli, august) aga 35 eurot EAÜ liikmele ja 55 eurot mitteliikmele. Ettetellimisel saab kasutada sauna (2h = 30 €).

Pärnu puhkemaja tulud olid 2023. a. kokku 16 750 eurot, suurenemine mullusega võrreldes 3283 eurot ehk 24,4% %. Pärnu puhkemaja kulud koos palgakuluga moodustasid 2023. a. 22 994 eurot, suurenemine 6.mullusega võrreldes 1945 eurot ehk 9,4 %.

2023 aastal oli Pärnu puhkemaja kahjum 6244 eurot, mullusega võrreldes vähenemine 1338 eurot. Pärnu Puhkemaja on üldkoosoleku otsusel pandud müüki, mida korraldab LMV kinnisvara, kuna ta ei toeta EAÜ põhitegevust ja on EAÜ eelarvele pigem koormaks. Seni pole veel ostjat leitud.

6. EAÜ toetused.

Komisjon kontrollis EAÜ toetustega seotud aruandlust. Kontrollimisel selgus, et toetuste aruandluses esineb olulisi vajakajäämisi toetuste saajate poolelt. Esitamata on palju aruandeid ja kuludokumente olulises mahus. Paljud toetuse saajad pole vaevunud ka peale korduvaid meeldetuletusi aruandluskohustust täitma. Toetused jagunevad kolme kategooriasse:

1. Otsetoetused. Neist osad lepinguga, osad preemiadena. 24 000 EUR pluss tulumaks on juhatuse otsusega rahastatud preemiad ja otsetoetuseid. Nendega olulisi probleeme ei tuvastatud.

2. Toetusprogramm, mille raames menetletakse toetusi aastas 2 vooruna, sügisene ja kevadine toetuste taotlusvoor.

Toetuse aruandeid vaatab läbi juhatuse esindajana Jaan Jaago. Toetuste üle otsustab sõltumatu komisjon väljaspool maja, kelle töö on tasustatud. 2021–2023. aasta voorudes toetati kokku 328 projekti, millele eraldati toetustena kokku 482 500 EUR. 39 projektile on eraldatud kokku 56 610 EUR, millel on siiani probleemid taotlejate aruandlusega. Nendele projektidele on esimese osamaksena välja makstud 39 627 EUR ning 16 983 EUR on teise osamakse ootel. Aruanded või kuludokumendid on paljudel esitamata ka peale korduvaid meeldetuletusi EAÜ poolt. Taotlejad saavad 70% taotluse summast lepingu allkirjastamisel EAÜ-ga ja 30% aruande esitamisel. Neil, kellel on aruanded esitamata on 30% toetusest saamata.

3. Ekspordifond: MTÜ Music Estonia menetleb EAÜ nimel eksporditoetusi. Möödunud aastal eraldas EAÜ Music Estoniale 45 000 EUR, EAÜ kannab ka nende toetustega seotud maksukulud. Lepingut MTÜ Music Estoniaga paraku ei ole. See tuleks sõlmida. Music Estonia kodulehel puudub ka info toetuste taotlemise ja saamise kohta. See on olemas EAÜ kodulehel, aga mitte kergesti leitav. Meil ei ole täna ülevaadet, kas nende eksporditoetuste põhjal tehtud väliskülastused tõstavad ka neist riikidest saadavat autoritulu EAÜ-le.

Kokkuvõtteks.

2023.a suurenesid litsentsiasude laekumised mullusega võrreldes 8,1%, EAÜ kulud suurenesid samal ajal 22,8 %, millest suurem osa oli palgakulude suurenemine.

EAÜ reservid kasvasid 1,6 %, mis võimaldavad maksta lisa honorari autoritele, toetust eakatele autoritele, premeerida ühingu töötajaid nende töötulemuste eest ning tasustada juhatuse ja revisjonikomisjoni tööd.

EAÜ möödunud majandusaasta andmete kontrollimiseks kaasati vastavalt raamatupidamise seaduse nõuetele audiitor, nagu eelmistel aastatel. See nõue tuleneb meie ühingu bilansi mahust ja audiitor on oma töö teinud.

Komisjon teeb järgmised ettepanekud EAÜ juhatusele:

1. **EAÜ Toetuste taotlemine ja aruandlus.** Revisjonikomisjon teeb juhatusele ettepaneku tõhustada toetuste aruandlust ja kontrolli. Võibolla oleks vaja muuta toetuse väljamaksmise protsenti praeguse 70/30 asemel asemel 50/50, mis motiveeriks toetuste saajaid aruandekohustust paremini täitma. Juhatuse peaks kaaluma, kui aruanded ja kuludokumendid jäävadki esitamata, kas oleks mõttekas need toetused tagasi nõuda.
2. **AI ehk tehisaru kiire areng ja sellest tulenevad mõjud muusikatööstusele.** Senine süsteem on olnud tulemuslik ja võimaldanud autoritel saada õiglast tasu oma teoste eest vastavalt kehtivatele seadustele. Viimase aasta jooksul on aga toimunud tehisaru plahvatuslik areng maailmas ka muusika valdkonnas ja sellega pole seadusandlus suutnud sammu pidada (SUNO AI, SORA jt. platvormid) . Tehisaru poolt loodavad muusika ja audiovisuaalsed teosed vallutavad massiliselt maailma ja esitavad mitmeid väljakutseid ka EAÜ tulevikule. Kuidas kaitsta autoreid ja nende loomingut AI poolt loodava loomingu tulva eest ja kes on üldse autor, kui tesose loob AI ja kes siis, kui autor kasutab tehisaru ainult tööriistana. Need ja paljud sellega seonduvad küsimused on ühiskonnas läbi töötamata ja vajavad edaspidi põhjalikku arutelu, aga ka juhatuse poolset tähelepanu, et kindlustada autoritele tuleviku tasud. Revisjonikomisjon soovib juhatusel ja tegevjuhil selle teemaga aktiivselt tegeleda, et kiirendada ka vastava seadusandluse ajakohastamist Eestis, ning kindlustada autorite tuleviku tasud.
3. **Jätkata tööd aruandluse automatiseerimise ja IT lahenduste ajakohastamisega,** ning andmete liikumise parandamisel partneritega. Jätkuvalt puudutab see ka piletimüügi organisatsioone kes on olnud tõrksad oma andmebaaside jagamisel EAÜ-ga, et aruandlus oleks läbipaistev ja võimaldaks seda paremini kontrollida. Täna pole Eestis mehhanismi, mis sunniks kontserdikorraldajad automaatselt infot esitama piletimüügi kohta.
4. **Jätkata koostööd ministeeriumitega seadusloome uuendamisel kõigis valdkondades, mis EAÜ-d puudutavad,** luues täiendavaid võimalusi, et kõigil asjasse puutuvatel kogudel ja organisatsioonidel oleks seadusest tulenevad kohustused oma andmebaase EAÜ-ga jagada ja seega võimaldada autoritasude õiglast ja auditeeritavat kajastamist.
5. **Jätkata ühiskonna teavitamise ja teadlikkuse tõstmise kampaaniaid autoritasude kogumise ja selgitamise osas.** Viia lõpule töös olevad selgitavad animatsiooni filmid ja jätkata teavituskampaaniaid. Suurem teadlikkus parandab pikas perspektiivis ka autoritasude laekumist.
6. **Kaasata ka revisjonikomisjon juhatuse mõttetalgutel,** et komisjonil oleks parem jooksev ülevaade käimas olevatest tegevustest, mitte ainult aasta lõpus tegevust auditeerides.

Komisjon leidis, et EAÜ raamatupidamine vastab heale raamatupidamistavale ja kehtivatele seadustele. Revisjoni käigus ei avastatud raamatupidamise arvestuses põhjendamatu kulutusi.

Komisjon hindab kõrgelt EAÜ büroo töötajate professionaalsust, juhatuse ja tegevjuhi tööd.

Koostatud 15. märtsil, 2024. a.

Allkirjastatud digitaalselt.

EAÜ revisjonikomisjon: esimees: Imre Sooäär

liikmed: Tajo Kadajas

Margo Kõlar